

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

MIN-LANG (2025) 18

EUROPEAN CHARTER FOR REGIONAL OR MINORITY LANGUAGES

Summary of the eighth Report of the Committee of Experts on Hungary

adopted on 20 November 2025

Hungarian language version

Vezetői összefoglaló

A Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája 1998. március 1-én lépett hatályba Magyarországon, és az alábbi nyelvekre vonatkozik: beás, bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén és ukrán.

Magyarország szilárd jogi és intézményi keretrendszerrel rendelkezik mind a nemzeti kisebbségek, mind a kisebbségi nyelvek használata terén. Az ehhez kapcsolódó ügyek a hatóságok részéről nagyfokú elkötelezettséget élveznek, és a nemzeti kisebbségek képviselőivel folyamatos párbeszéd folyik. A nemzeti kisebbségek önkormányzatai kulcsfontosságú szerepet játszanak a kisebbségi nyelvek támogatásában és védelmében, és az Országgyűlésben helyet foglaló nemzeti kisebbségi képviselők tovább segítik a párbeszédet és a konzultációt.

A kisebbségi nyelvi oktatás jól fejlett. Az óvodai és iskolai hálózat, amelyben az intézmények egy részét a nemzeti kisebbségek önkormányzatai működtetik, biztosítja a kisebbségi nyelvű oktatást, a kétnyelvű oktatást vagy a kisebbségi nyelvek oktatását. Az örmény kivételével minden kisebbségi nyelv jelen van az oktatási rendszerben, jóllehet nem minden szinten. A gyakorlatban ugyanakkor mind a kisebbségi nyelvű oktatás, mind a kétnyelvű oktatás a megfelelő tankönyvek és az egyes tantárgyakat a kisebbségi nyelveken tanítani képes oktatók hiányával küszködik. Jóllehet történtek intézkedések a kisebbségi nyelvi oktatásban vállalt tanári pálya vonzóbbá tételére, a hatóságoknak több figyelmet kell fordítaniuk a tanárképzésre.

A jogszabályi rendelkezések ellenére, a kisebbségi nyelveket nem használják a bíróságon, és ritkán használják a közigazgatási hatóságok előtti ügyintézésben. A közigazgatás területén határozottabb fellépésre van szükség, a kisebbségi nyelvek használatának felajánlása és ösztönzése, valamint használatuk megkönnyítésére irányuló további gyakorlati intézkedések meghozatala révén.

Jóllehet a közszolgálati műsorszolgáltató rádió- és televízióműsoraiban különböző mértékben használják a kisebbségi nyelveket, a kisebbségi nyelvű televízióműsorok időtartama továbbra sem elégséges. Ezenkívül, noha Magyarország változatlanul működtet egy kizárólag a nemzeti kisebbségekről szóló és a kisebbségi nyelveken készült műsoroknak szentelt rádióadót, technikai problémák merülnek fel e műsorok vétele során. Intézkedésekre van szükség a közszolgálati műsorszolgáltató kisebbségi nyelveken készült műsorajánlatának további fejlesztése, valamint a rádióműsorokhoz való hozzáférés megkönnyítése és a műsortartalom változatossá tétele érdekében. Továbbra is szükség van a kisebbségi nyelveket használó újságírók és egyéb, a médiában dolgozó kisebbségi nyelveket használó munkatárs képzésére irányuló program kidolgozására.

A kisebbségi nyelvek általában jól képviseltek a kulturális életben a nemzeti kisebbségek önkormányzatai által működtetett intézmények hálózata révén, amelyhez múzeumok, dokumentációs központok és színházak is tartoznak.

Magyarország 2008-ban kiterjesztette a III. részben foglalt védelmet a beás és roma nyelvekre, ami méltányolandó lépés volt. Jóllehet az évek során előrehaladás figyelhető meg, további határozott intézkedésekre van szükség e nyelvek használatának megerősítésére, különösen az oktatás és a média területén.

Végül pedig, a kisebbségi nyelvek további erősítése érdekében, a Charta előírásain és a monitoring ajánlásokon alapuló nyelvspecifikus stratégiákat és cselekvési terveket kell kidolgozni.

A Szakértői Bizottság e nyolcadik értékelő jelentése a Szakértői Bizottság 2025. májusban tett magyarországi helyszíni látogatása időpontjában fennálló politikai és jogi helyzeten alapul.